A° 1852. N° [illegible]

ROTTERDAMSCHE COURANT.

Donderdag den 25 November.

LONDEN 22 november (*des avonds*).

Aan de buitenlandsche officieren, tot bijwoning van *Wellingtons* begrafenis herwaarts gekomen, geeft burggraaf *Hardinge*, de opperbevelhebber der troepen, donderdag en de eerste minister *Derby* saturdag aanstaande een grooten maaltijd, tot bijwoning van welken laatsten ook de Fransche ambassadeur, graaf *Walewski*, is uitgenoodigd.

Eerlang wordt eene inteekening geopend, om uit de opbrengst daarvan eene uitgebreide school te stichten, tot kostelooze opvoeding der kinderen van onbemiddelde officieren des legers. Zij zal den naam van *Wellingtons* collegie dragen en het plan, als de waardigste hulde aan de nagedachtenis des beroemden mans, ongetwijfeld grooten bijval vinden.

— Nadat de passagiers van het stoomschip *la Plata* laatstleden vrijdag verlof bekomen hadden om aan wal te gaan, ofschoon hunne bagaadje nog aan boord moest blijven, is dat schip nu, na voorafgegaan onderzoek, uit zijne quaranteine ontslagen. Voorzigtigheidshalve zijn echter, alvorens het binnen het dok te Southampton kwam, de lijken der overledenen die nog aan boord waren, in stede van aan wal begraven te worden, op verren afstand in het water nedergelaten, nadat de Bisschop van Sidney, die tot de passagiers behoorde en zich gedurende den treurigen togt door menschlievendheid en godvruchtigen moed onderscheiden had, de godsdienstige plegtigheid verrigt had. Heden wordt de lading gelost.

— De heeren *Green* en *Welsh* hebben dezer dagen weder eene luchtvaart uit Vauxhall Gardens ondernomen, waarbij hun ballon de zeldzame hoogte van ruim tweeduizend Engelsche voeten bereikte. Hunne ademhaling werd toen zwaar belemmerd en daar de heer *Green* bespeurde dat de westelijke winden hem weldra boven het Kanaal gevoerd zouden hebben besloot hij tot eene daling, die zoo snel was dat zijn schuitje hevig tegen den grond schokte, waardoor eenige zijner werktuigen aanmerkelijk geleden hebben.

— De *Washington* brengt berigten uit New-York tot 6 dezer over. De met groote meerderheid gekozen nieuwe president generaal *Pierce* is een sterk voorstander van het stelsel van vrijen handel, maar wordt tevens niet afkeerig geacht van de in vele der Vereenigde Staten zoo zeer heerschende zucht tot uitbreiding van het grondgebied der Unie, des noods zelfs door geweldadige middelen. In Massachusetts heeft zich eene nieuwe partij gevormd, wier hoofddoel is de beginselen van den onlangs overledenen secretaris van Staat *Webster* getrouw te blijven en die ook bij de verkiezing van Staatsambtenaren in toepassing te brengen. Uit Havannah was geen nader nieuws ontvangen.

De *Niagara* heeft nog latere Noord-Amerikaansche berigten aangebragt, maar die niet belangrijk zijn. Van San Francisco gaat het nieuws tot 15 october en luidt zeer gunstig wat de gouddelving betreft.

— Uit Sydney is berigt ontvangen van de aankomst der *Chusan*, eerste stoomboot in de door de *Peninsular and Oriental Steam Navigation Company* opgerigte regtstreeksche dienst tusschen Engeland en Australië. Zij heeft de reis in 75 dagen afgelegd.

PARIJS den 22 november.

Het officiële dagblad bevat heden morgen eene nota, waarvan het volgende de hoofdinhoud is: „In weerwil van het ongunstige weder hebben meer dan 100,000 kiezers, en dus meer dan de helft der ingeschrevenen, zondag te Parijs deelgenomen aan de stemming. In de voorsteden is de geestdrift algemeen; de bevolking trekt naar de stembus met banieren aan het hoofd. Veelvuldige uit de departementen ontvangen depêches houden in dat de wensch der kiezers om aan de stemming deel te nemen algemeen is. Het is vermoedelijk dat het aantal uitgebragte stemmen grooter zal zijn dan den 20 december 1851."

Vóór dat de stemming plaats greep zijn alhier verscheiden proclamatien van werklieden aangeplakt, waarin zij hunne makkers aanspoorden voor het Keizerrijk te stemmen. In een dier stukken las men: „Het Keizerrijk is de monarchie des Volks; het is de georganiseerde democratie." In een ander heette het: „Door bepaald het lot des Vaderlands aan den neef van keizer *Napoleon* toe te vertrouwen, bevestigt gij voor altijd de rust en den voorspoed van Frankrijk."

Eene proclamatie van den prefect van Limoges heeft aan de inwoners bekend gemaakt, dat een agent van politie een strijd heeft moeten voeren tegen vier met kielen gekleede personen en dat hij hun een rood vaandel ontrukt heeft, waarop deze woorden te lezen waren: *Dood aan Napoleon! leve de Republiek! leve de guillotine! Burgers, laten wij niet stemmen! te wapen!*

Een dagblad in een der Oostelijke departementen wekte dezer dagen door eene vreemdluidende drangrede den ijver der kiezers voor het Keizerrijk op. Het daarop betrekkelijk artikel luidt dus: „Vele kiezers, zegt men, willen van het algemeen stemregt niet meer hooren. Wel nu, zij zullen, wij stellen ons daarvoor borg, in geruimen tijd niet meer geroepen worden om daarvan gebruik te maken, wanneer zij deze laatste maal met die eenparigheid en vaderlandsliefde stemmen welke de zaak vereischt."

Abd-el-Kader en de personen van zijn gevolg hebben den maire van Amboise schriftelijk verlof gevraagd om deel aan de stemming over de herstelling des Keizerrijks te mogen nemen, hetwelk hun gereedelijk is toegestaan, waarna zij hunne stembriefjes in eene afzonderlijke in de mairie geplaatste bus gestoken hebben. In genoemden namens den Emir geschreven brief wordt *Louis Napoleon* Zijne Keizerlijke Hoogheid de Sultan genoemd, en daar nu de dagbladen onlangs hebben medegedeeld dat de Turksche Sultan voortaan Keizer der Turken genoemd wil worden, geeft deze verwisseling van titels stof aan den lachlust van sommigen.

— Men houdt het voor zeker, dat zoowel het huwelijk van den Prins-President als zijne krooning door den Paus eerlang plaats zullen grijpen. Zelfs zegt men, dat te Toulon een eskader gereed ligt, om Z. H. te Civita Vecchia te gaan afhalen en naar Frankrijk te voeren. Volgens een ander gerucht zou het eskader bestemd zijn om den Onderkoning van Algerië naar Algiers over te brengen.

— In het departement der Sarthe zijn verscheiden geschreven socialistische manifesten in omloop, onderteekend door *het committé der onzigtbaren*. In die stukken wordt met hevigheid tegen *Louis Napoleon* en de herstelling van het Keizerrijk uitgevaren. Zoo leest men daar onderanderen het volgende: „Burgers, op; zijt revolutionnair gelijk uwe vaderen; zijt mannen! — Socialisten, telt hoe sterk gij zijt, vereenigt u, bereidt in het duister de wapenen welke u zullen bevrijden, de denkbeelden welke u zullen vrij maken. Vat weder moed, Frankrijk is niet dood; de socialistische omwenteling zal geschieden, zoo gij het wilt, zoo gij zonder vrees zoowel als zonder vermetelheid de handen ineenslaat tot vernietiging der staatkundige, economische en godsdienstige dwingelandij, tot de omverwerping van het proletariaat, tot de verwezenlijking der menschelijke solidariteit! Socialisten, op! laat niet af, dit maal zullen geen vijftig jaren verloopen alvorens de Republiek op nieuw het groote revolutionnaire devies: *Gelijkheid! vrijheid! broederschap!* op den gevel van het sociale gebouw schrijft."

— De *Moniteur* bevat een besluit, waarbij een nieuw buitengewoon crediet van 300,000 francs wordt toegestaan tot voortzetting der werkzaamheden tot herstelling der schade, door de laatste overstrooming van den Rijn veroorzaakt. Het vroeger toegestane crediet van 500,000 francs is bereids uitgeput.

— De nieuwe Ottomannische Gezant wordt spoedig hier verwacht.

— In het kanton Genève in Zwitserland hebben algemeene verkiezingen plaats gegrepen, waarbij de zege is behaald door de Regeringslijst, aan het hoofd waarvan de generaal *Dufour* prijkte, doch waarop ook de naam voorkwam van den heer *James Fazy*, die reeds sedert geruimen tijd bekend staat wegens zijne radikale gevoelens. De ultra-democratische partij had echter eene lijst tegen die der Regering overgesteld, welke dus het onderspit heeft gedolven.

— Uit Florence schrijft men den 18 dezer, dat de doodstraf, die bij de Constitutie van Toskane was afgeschaft, bij besluit des Groothertogs aldaar hersteld is.

— Een brief uit Genua, van 17 dezer, zegt, op het gezag eens briefs uit Cagliari, dat de Bey van Tunis overleden is en dat, op het vernemen dezer tijding, het Engelsch eskader naar Tunis was gestevend, waar het Fransch eskader reeds kruiste. Maar het gerucht van den dood des Beys heeft reeds zoo dikwijls geloopen, dat het ook thans nadere bevestiging vereischt.

PARIJS den 23 november.

Heden is alhier de uitslag der stemming over de herstelling van het Keizerrijk in het departement der Seine bekend geworden. Er zijn ongeveer 208,600 stemmen vóór en 53,600 tegen die herstelling uitgebragt. Door het leger zijn 82,000 stemmen vóór en 3,000 stemmen tegen uitgebragt. In de departementen hebben ongeveer negen tienden der kiezers vóór en één tiende tegen de herstelling gestemd.

KEULEN den 23 november.

De onderhandelingen met den Hertog van Oldenburg hebben tot het resultaat geleid, dat hij zijne toestemming gegeven heeft aan de bepalingen van het Londensch verdrag van 8 mei laatstleden, ter zake der Deensche erfopvolging.

— De Pruissische generaal der infanterie en staatsminister *von Thile* is den 21 dezer, in zeventigjarigen ouderdom, te Frankfort overleden.

— De Keur-Hessische Regering moet besloten hebben dat aan dienstboden te Kassel, welke binnen den tijd van hetzelfde jaar in hunne derde dienst willen treden, zulks door de politie niet meer vergund zal worden, ja dat hun zelfs, bijaldien zij niet uit die hoofdstad afkomstig zijn, het verblijf aldaar ontzegd zal worden. Door dien maatregel hoopt men den dienstbodenstand te verbeteren en in zijne uitspattingen te beteugelen.

— Men wil weten dat de Graaf van Chambord, ofschoon hem zulks van eene invloedrijke zijde ontraden is, zijn eerste openbaar gemaakt protest door een tweede zal doen volgen, dat tot overgifte aan de Europesche Hoven bestemd zou zijn en een tegenhanger van de officiële acte der krooning van *Louis Napoleon* tot Keizer wezen.

's GRAVENHAGE den 23 november.

Bij besluit van den 22 dezer heeft Z. M. goedgevonden:

1°, aan de nagemelde officieren bij de rustende schutterijen op hun verzoek eervol ontslag te verleenen, als: in de prov. Gelderland, 1ste afd. 1ste bat. 4de comp., aan *G. Bakhuis*, als kapitein en aan *J. D. S. Rombach*, als 1ste luitenant; 2de afd. 3de bat. 3de comp., aan *J. M. J. Versteegh* Jr., als 2de luit., op grond van art. 64 der gemeentewet; — in de prov. Zuidholland, aan *A. Goekoop*, als kapit. bij de 3de comp. 2de half-bat. in het 2de district; — in de prov. Noordholland, 4de bat. 3de comp., aan *T. Groot*, als 2de luitenant; 5de bat. 2de comp., aan *B. Bakker Sombeek*, als 1ste luitenant; aan beiden op grond van art. 64 der gemeentewet; — in de prov. Zeeland, aan *G. C. Imminck*, als 1ste luitenant bij het bat. n.° 5; — in de prov. Overijssel, aan *C. D. Roëll*, als 2de luitenant bij de 6de comp. 2de bat., wegens verandering van woonplaats; — in de prov. Groningen, 3de bat. staf, aan *J. Bakker*, als 2de luitenant-kwartiermeester met personelen rang van kapitein; 5de comp., aan *H. Karssens Smaal*, als 2de luitenant, en aan *J. H. Molenburg*, als 2de luitenant bij de 3de comp. 2de half-bat. in het 2de district van Zuidholland, wegens verandering van woonplaats.

2°, bij de rustende schutterijen te benoemen: in de provincie Gelderland, 1ste afd. 1ste bat. 4de comp., tot kapitein *H. Post*, thans 2de luitenant; tot 1sten luitenant *A. Ruys*, thans 2den luitenant; tot 2de luitenants *W. J. Keyser*, thans sergeant-majoor, en *B. Kroneman*, thans schutter; 2de afd. 3de bat. 3de comp., tot 2den luitenant *A. J. Rappard*, thans schutter; — in de prov. Zuidholland, 2de district 2de half-bat. 2de comp., tot 1sten luitenant *D. A. Arends*, thans 2de luitenant; tot 2den luitenant *P. W. van der Hoff*, thans schutter; 3de comp., tot kapitein *M. de Jonge*, thans 1ste luitenant bij de 2de comp.; tot 2den luitenant *A. Steynbuch*; — in de prov. Zeeland, bat. n.° 3, 3de comp., tot kapitein *S. de Graag*, thans 1ste luitenant; tot 1sten luitenant *L. Boogaert*, thans 2de luitenant; tot 2den luitenant *J. C. D. van der Bussche*, vroeger foerrier bij de dienstdoende schutterij te Goes; — in de prov. Overijssel, 1ste bat. 3de comp., tot kapitein *H. L. van Dingstee*, vroeger 1ste luitenant bij de voormalige mobile Overijsselsche schutterij; tot 2den luitenant *A. Verwey*, vroeger 2de luitenant bij de dienstdoende schutterij te Zutphen; 2de bat. 6de comp., tot 2den luiten. *C. Fortuyn*; 5de bat. 6de comp., tot 2den luitenant *A. ter Horst*, thans sergeant; — in de prov. Groningen, 3de bat. staf, tot 2den luiten.-kwartiermeester *J. Nieuwenhuis*, thans 2de luitenant bij de 2de compagnie; 4de comp., tot kapitein mr. *H. A. Vinkers*, thans 1ste luitenant; tot 1sten luitenant *J. J. de Boer*, thans 2de luitenant; tot 2den luiten. *O. de Rehden van Swinderen Cleveringa*, thans sergeant, en 5de comp., tot 2den luiten., *R. P. Brouwer*, thans sergeant.

Bij Zr. Ms. besluit van den 19 dezer is de kolonel *J. D. Musquetier*, kommandant en inspecteur van het corps mariniers, met den 31 december aanstaande eervol van het gezegde corps afgevoerd, en met ingang van den 1 januarij 1853 ter zake van langdurige dienst op pensioen gesteld; voorts is aan hem toegekend een jaarlijksch pensioen van *f* 1800.

Bij Zr. Ms. besluit van dezelfde dagteekening is het kommandement van het corps mariniers, met den eersten januarij 1853, opgedragen aan den kapitein-luitenant ter zee *G. C. Zoutman*; met bepaling dat de genoemde hoofdofficier de uniform zal dragen van het corps mariniers, en in het corps zee-officieren zal blijven doorloopen, met stilstand van non-activiteits-tractement; alsmede met gemelden datum bij het corps mariniers bij anciënneteit bevorderd: tot 1ste luitenants, de 2de luitenants *F. G. H. Hornbostel*, *L. F. Geill*, *J. P. H. Sesseler* en *T. G. Corbelijn*, en tot kapitein-administrateur van kleeding, de 1ste luitenant-kwartiermeester *J. H. Besou*.

— De Minister van Finantien heeft aan zijne bekendmaking van den 5 junij 1851 herinnerd, volgens welke de muntbiljetten, uitgegeven volgens de wet van den 17 september 1849 (*Staatsblad* n.° 46), voor de houders, welke dit mogten verlangen, opvraagbaar zijn bij de Nederlandsche Bank te Amsterdam en aldaar zullen worden uitbetaald in Nederlandsche zilveren munt. Deze bevoegdheid tot opvraging duurt evenwel voort ook na den 31 december 1852, en zullen de gezegde muntbiljetten mede voortdurend in alle betalingen aan de schatkist en op alle Rijkskantoren worden aangenomen.

— De Koning van Pruissen heeft aan den luitenant kolonel *Barré*, adjudant van Z. K. H. prins *Frederik* der Nederlanden, de orde van den Rooden Adelaar, 2de klasse; aan den heer *F. W. van Otterloo*, secretaris van Z. K. H., dezelfde orde, 3de klasse, en aan den 1sten luitenant der rijdende artillerie *van Goedecke*, kamerheer van Z. K. H., de Johannieter-orde geschonken.

— Gisteren is op het Buitenhof een begin gemaakt met de afmeting, tot het plaatsen van het standbeeld van wijlen Z. M. koning *Willem II*.

— Aan het lokaal van Provinciaal bestuur van Zuidholland is gisteren aanbesteed het maken van wederzijdsche bermen of bekribbingen op de bestaande bezinking in de Kikvorschkil, onder Sliedrecht, welk werk is aangenomen door den heer *A. van Hattum* te Sliedrecht, voor *f* 1197.

Staten-Generaal.

TWEEDE KAMER. — *Zitting van dingsdag 23 november.*

In deze zitting heeft het nieuw benoemde lid, de heer *C. A. E. A.* baron *van Panhuys*, te Vorden, na het onderzoek en in orde bevinden zijner geloofsbrieven en na het afleggen der gevorderde eeden, zitting genomen.

De commissie van rapporteurs heeft haar verslag uitgebragt over het wetsontwerp tot het voorloopig in omloop houden van 10 millioen muntbiljetten van 1849. — De dag der discussie zal nader worden bepaald.

Daarna zijn de algemeene beraadslagingen over Hoofdstuk IV (*Departement van Justitie*) der Staatsbegrooting voor 1853 voortgezet.

De heer *van Lynden* verklaart met genoegen te hebben opgemerkt den meer dan gewonen moed, waarmede de Minister van Justitie zijne betrekking heeft aanvaard. Hij zegt hem dank voor den genomen maatregel om de gevangenen met de spoorwegen te vervoeren; hij dringt aan op vermeerdering van personeel bij de cellulaire gevangenissen; hij wijst op het hooge der algemeene geregtskosten; merkt op dat, wat de geregtelijke statistiek betreft, de werkzaamheden der parketten daardoor boven mate worden vermeerderd, terwijl hij de regeling der zoogenaamde kleine onkosten voor de regterlijke collegien ongelijk en onevenredig acht. — De heer *Jongstra* treedt in eenige beschouwingen om inlichtingen van den Minister te vragen; van het te bekomen antwoord zal het afhangen of hij vóór dan wel tegen het hoofdstuk zal stemmen. — De heer *ter Bruggen Hugenholtz* wenscht de toezegging te bekomen, dat eerlang de middeneeuwsche straffen van het ra-vallen en kielhalen zullen worden afgeschaft. — De heer *van Voorst* brengt ook bezwaren in tegen de regeling der kleine onkosten. — De heer *Luyben* zegt dat, wanneer de Minister mogt verklaren in de wet het democratische beginsel te zullen brengen gelijk de heer *Jongstra* wenschelijk acht, hij zich tegen het hoofdstuk zal verklaren. — De heer *van Eck* acht, bij den strijd over beginselen, het best, dat de Minister zich daarover thans niet uitlaat.

De Minister van Justitie, het woord nemende tot beantwoording der gemaakte bedenkingen, zegt onderanderen, dat in den loop der Zitting een wetsontwerp zal worden aangeboden tot verbetering der organisatie van het hoog militair geregtshof; dat hij van oordeel is dat geene veranderingen in de bestaande regeling der Rijkspolitie behooren gebragt te worden alvorens eene nieuwe wet op dat stuk is vastgesteld; dat de weinige vacatures, welke nog aan te vullen zijn, voor den aanvang des volgenden jaars zullen worden vervuld; hoe hij gelooft, dat het niet in de bedoeling der Kamer kan liggen, dat hij thans in eene ontwikkeling trede van de beginselen en grondslagen der drie later in te dienen gewigtige wetten wegens de ministeriële verantwoordelijkheid, de regterlijke organisatie en het regt van vereeniging en vergadering; dat hij niet bepaald tegen de instelling der jury is, maar meent dat noch de meerderheid in de Kamers, noch de meerderheid van de ingezetenen voor de invoering daarvan gestemd is; dat het zeer moeijelijk is geschikt personeel voor de cellulaire gevangenissen te vinden; dat de klagten

tegen het besluit omtrent de kleine geregtskosten bij de regterlijke collegien nauwlettend zullen dienen te worden onderzocht, en dat eene partiële verandering van de lijfstraffen, bij het Zeewezen van kracht, spoedig in overweging zal worden genomen.

De heer *van der Linden* dringt op partiële herziening van eenige voorname punten aan, uit vrees dat anders alles op den ouden voet zal blijven. — De heer *van Akerlaken* wenscht dat de Minister in de vervulling der gedane toezeggingen niet achterwege moge blijven. — De heer *van Goltstein* had gewenscht dat de Minister in eene ontwikkeling ware getreden van de beginselen, welke tot grondslag zullen strekken van de voorname door Z. Exc. toegezegde wetten, ten einde later tijdverlies te voorkomen. — De heer *de Man* gelooft dat het grootendeels aan de zamenstelling der bureaux van het departement van justitie te wijten is, dat door gemeld departement steeds zoo weinig wordt tot stand gebragt. — De heer *Jongstra* zal tegen het hoofdstuk stemmen, indien hij onkundig blijft nopens de rigting, die aan de in te dienen voorname wetten zal worden gegeven. Het was hem niet onaangenaam van den Minister te vernemen, dat deze de instelling der jury niet ongenegen is. Hij gelooft echter, dat de Minister eene andere jury bedoelt, dan die welke hij wenscht ingevoerd te zien. Hij verlangt namelijk eene jury, gewijzigd en verbeterd naar de verkregene ondervinding en overeenkomstig de wetenschap, en waardoor een waarborg tegen staatkundige driften en hartstogten kan worden gegeven.

De Minister voert nog nader het woord, om te verklaren dat hij wel gezind is partiële verbeteringen aan te brengen, wanneer niet spoedig eene geheele reorganisatie van het onderwerp kan worden ondernomen. Omtrent de regtelijke organisatie kan hij verklaren, dat zijn stelsel is vereenvoudiging en verbetering van het bestaande, waaruit van zelf mindere kostbaarheid zal kunnen voortvloeijen. Wat de opmerking betreft nopens de inrigting der bureaux van zijn departement, deelt hij de te dien aanzien door den heer *de Man* uiteengezette gevoelens en hij beschouwt het als een zijner eerste pligten daarin verandering te brengen.

De algemeene beraadslagingen worden daarop gesloten en die over de artikelen geopend. Alleen art. 17 (kosten van algemeene of Rijks-politie) geeft tot ernstige beraadslagingen aanleiding. De heer *Godefroi* verklaart zich tegen het artikel, omdat het uitgaven bevat die gedeeltelijk nutteloos zijn en anderdeels van dien aard, dat zij niet op de Staatsbegrooting behooren. — De heer *Wintgens* meent, dat art. 17 als transitoire bepaling moet worden behouden. — De heer *Provó Kluit* heeft bezwaar tegen de uitgetrokken som voor den politie-ambtenaar te Lobith, hetwelk strijdig is met de gemeente- en de vreemdelingen-wet; die kosten behooren door de gemeente Pannerden gedragen te worden. — De heer *van Nierop* uit den wensch, dat de ambtenaren zich niet te veel zullen inlaten met de literatuur en met de exploitatie van het code pénal voor zoo ver de drukpers betreft. Er is dezer dagen als men de dagbladen en een hoogleeraar gelooven mag, nog al eenige bedrijvigheid in dit opzigt betoond. De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft daaromtrent wel ophelderingen van ontkennenden aard gegeven, doch eenige inlichting van den Minister van Justitie acht hij niet overbodig.

De Minister van Justitie beantwoordt de gemaakte bedenkingen. De Rijks-politie is in een provisionelen toestand, in een tijd van overgang, geboren ten gevolge der beslissing, voorleden jaar door de Kamer genomen, en welke ten gevolge heeft gehad het bekende Koninklijk besluit van 17 december. De Minister kan daarin geene verandering brengen, uit hoofde de commissie, belast met het verslag nopens de politie, eerst onlangs dat verslag heeft voltooid, en dit inderdaad de grondslag der voor te dragen wet zal zijn. In dien toestand zou eene verandering onregelmatig wezen. Men heeft gezegd dat de kleine uitgaven voor Hellevoetsluis, Ameland en Urk gemeentelijke uitgaven zijn, doch men heeft zich daarin vergist. De twee beambten doen te Hellevoetsluis dienst van Rijkswege voor het kanaal van Voorne; dit is daar noodig, omdat er vele schepen aankomen en lang vertoeven, zoodat er toezigt op de vreemdelingen moet worden gehouden. Ameland en Urk hebben volstrekt behoefte aan onderstand in het algemeen belang. Is het nu wenschelijk dat dit op binnenlandsche zaken gebragt worde, dan kan zulks een ander jaar geschieden. Wat betreft de misbruiken in de hoofdstad, de Minister zal er onderzoek naar doen; omtrent de veiligheid der hoofdstad is reeds een onderzoek bevolen. Zoo veel mogelijk heeft Zijne Exc. de zaak aan de plaatselijke autoriteit aanbevolen. Omtrent het Lobith, zegt de Minister, dat de Koning, zoo lang er geene wet is, het regt van benoeming heeft; de veelvuldige diensten aldaar, door de vele aankomende vreemdelingen, gevergd, kan men niet wel den Burgemeester opdragen; hierin is niets geheimzinnigs; het is de uitvoering eener algemeene wet. Maatregelen omtrent de drukpers zijn door den Minister niet bevolen en zal dit niet door hem geschieden. Ten slotte zegt de Minister nog (in antwoord op eene vraag van den heer *van Eck*), dat hij in bedenking zou nemen in hoe verre de directeur van politie in het 3de district in Zeeland zijn zetel zou moeten vestigen.

De heeren *van Nierop*, *Godefroi* en *Provó Kluit* vinden in de rede des Ministers aanleiding tot nadere ontwikkeling hunner meening. — Een daarna voorgesteld amendement van den heer *Provó Kluit*, om de bezoldiging van den ambtenaar aan het Lobith van de begrooting te doen wegvallen, wordt verworpen met 41 tegen 21 stemmen. Art. 17 wordt mede verworpen en wel met 32 tegen 30 stemmen.

Het geheele aldus gewijzigde Hoofdstuk is aangenomen met algemeene stemmen op ééne na, die van den heer *Jongstra*.

De commissien, in wier handen gesteld zijn het verslag betrekkelijk den verkoop der domeinen over 1851, en de inlichtingen van Regeringswege ingezonden op aan de Kamer ingediende adressen betrekkelijk het opheffen van Nijmegen als vesting, hebben hare rapporten ter tafel gebragt. De Kamer heeft besloten die stukken te doen drukken en ronddeelen, en den dag der beraadslagingen over de daarbij genomen conclusien nader te bepalen. — De zitting is daarna gescheiden.

's GRAVENHAGE den 24 november.

Het *Staatsblad* n.° 202 bevat een Koninklijk besluit van den 24 dezer, houdende intrekking van het Koninklijk besluit van den 29 augustus 1837 (*Staatsblad* n.° 56) en nadere wijziging van dat van den 15 november 1825 (*Staatsblad* n.° 75), nopens de kustvisscherij in de provincien Zuid- en Noordholland. Art. 6 van het Koninklijk besluit van 15 november 1825 wordt in zooverre gewijzigd, dat de daarin voorkomende verbodsbepaling, in plaats van met den 15 november, met den 15 december ingaat.

— Naar men verneemt, wordt Z. K. H. prins *Hendrik* in de volgende week uit Luxemburg in de residentie terug verwacht.

— Gisteren is alhier aan het ministerie van binnenlandsche zaken de eerste telegraphische depêche van Brussel, door de nieuwe inrigting, ontvangen. Zij is in 33 min. tijds overgebragt. De linie kan als voltooid beschouwd worden.

— De Eerste Kamer der Staten-Generaal is bijeengeroepen tegen dingsdag den 7 december aanstaande.

— Laatstleden saturdag heeft alhier de overgifte en de inwijding der door de stad nieuw gebouwde en thans voltooide kavalerie-manège, bezijden de Alexanders-caserne, plaats gehad. Eene commissie uit het Gemeentebestuur, welke zich ten 1½ ure derwaarts begeven had, werd door den heer kolonel-kommandant van het 2de regem. dragonders en door zijne officieren, in het smaakvol met groen, vlaggen als anderzins versierde, fraaije en ruime gebouw ontvangen. Nadat door den heer Burgemeester, in naam van het Gemeentebestuur der residentie, met eene toepasselijke aanspraak, tot den kolonel gerigt, de overgifte der manège had plaats gehad, en de heer kolonel daarop had geantwoord, en voor al hetgene de stad voor kasernen, stallen en manège had verrigt, zijnen dank betuigd, begaven zich de commissie en verdere genoodigden naar de tribune, ten einde van daar het caroussel te aanschouwen, hetwelk door een gedeelte van het regement in de manège, onder de afwisselende muziek van het korps muziekanten, werd gehouden, waarbij de geoefendheid, juistheid en vaardigheid der manschappen en paarden niets te wenschen overlieten. Z. Exc. de Minister van Oorlog en verscheiden generaals en staf-officieren woonden deze plegtigheid bij.

— De pleidooijen in de zaak van het Huiszittenhuis te Leyden, die heden voor het Provinciaal Geregtshof in Zuidholland zouden zijn gehouden, zijn voorloopig uitgesteld tot 30 maart aanstaande. Naar men wil, zouden er onderhandelingen tot schikking plaats hebben.

Staten-Generaal.

TWEEDE KAMER. — *Zitting van woensdag 24 november.*

In deze zitting zijn de algemeene beraadslagingen geopend over Hoofdstuk V (*Binnenlandsche Zaken*) der Staatsbegrooting voor 1853.

De heer *van Goltstein* heeft het ontwerp bestreden, vooral uit het oogpunt dat het hoofdstuk jaarlijks in uitgebreidheid toeneemt, zonder dat de uitgaven, naar zijne meening, altijd noodzakelijk zijn en de toestand der schatkist ze toelaten. Hij wijst daarbij op de telegrafie en de ontworpen gemeenschapsmiddelen, welk een en ander hij wel nuttig, maar niet noodzakelijk achtte. Ten slotte heeft hij er zich ook tegen verklaard, dat onderscheidene uitgaven in één artikel worden vervat, waardoor de eigenaardigheid eener begrooting verloren ging.

De heer *Groen van Prinsterer* heeft de politieke rigting van den Minister bestreden. Hij verklaarde zich te vereenigen met het gezegde in de afdeelingen, dat de armenwet een Napoleontischen geest ademt. Hij beklaagde zich dat aan het bijzonder onderwerp nog steeds moeijelijkheden werden in den weg gelegd. Hij verlangde regeling van het openbaar onderwijs, daar dit naar zijne meening steeds meer wordt gedesorganiseerd, en verklaarde ten slotte de begrooting waarschijnlijk te zullen goedkeuren, omdat hij zich niet kan vereenigen met het denkbeeld eene begrooting af te keuren om reden daar buiten. Hij wenschte daardoor echter niet geacht te worden de politieke strekking des Ministers goed te keuren.

De heer *van der Veen* heeft den vorigen spreker tegengesproken, dat het openbaar onderwijs zou zijn achteruitgegaan. Hij beweert juist het tegendeel.

De heer *Dommer* heeft den eersten spreker beantwoord en betoogd, dat de uitgaven, door hem bedoeld, wel noodzakelijk waren, en dat de middelen die ook toelieten.

De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft de beide eerste sprekers beantwoord.

De heeren *van Goltstein*, *Bachiene*, *van Lynden*, *Mackay*, *Gevers Deynoot* en *van Nierop* hebben vervolgens nog het woord gevoerd, hetzij tot beantwoording van sommige argumenten des Ministers, hetzij tot het vragen of verstrekken van nadere inlichtingen aan den loop der deliberatien ontleend.

De Minister heeft daarop andermaal het woord gevoerd, en onderanderen toegezegd, dat de wet op het armbestuur zal worden ingediend aanstonds na de rust die de Kamer nemen zal, na afhandeling van deze begrooting en van nog eenige andere wetten.

De algemeene beraadslagingen zijn vervolgens gesloten en die over de bijzondere artikelen aangevangen. Art. 5 geeft den heeren *Mackay*, *Gevers van Endegeest* en *Gevers Deynoot* aanleiding om bij de Regering aan te dringen op verhooging der bezoldiging van het personeel der provinciale griffien. — De Minister heeft de redenen ontvouwd waarom hij dienaangaande nog geene belofte durft te doen.

De beraadslagingen zijn gevorderd tot art. 50. Al de behandelde artikelen zijn onveranderd aangenomen. — Morgen voortzetting.

Provinciale Staten van Zuidholland.

Zitting van woensdag den 24 november.

In deze zitting hebben Gedeputeerde Staten kennis gegeven, dat zij de lijst hebben opgemaakt der kiesdistricten, waarin de leden der Provinciale Staten moeten geacht worden gekozen te zijn. — Ter inzage gelegd van de leden, terwijl de loting tot vaststelling van den rooster van aftreding bepaald is op aanstaanden vrijdag.

Verschillende commissien hebben verslag gedaan op in hare handen gestelde stukken. Onderanderen was dit het geval met de commissie, belast met het onderzoek van al hetgeen betrekking heeft tot het treffen van eene schikking met de regering van 's Gravenhage en de uitgevers van het *Dagblad van 's Gravenhage*, betrekkelijk de opname van alle officiële stukken der provincie in dat dagblad en het mededeelen van een verslag der handelingen van de Provinciale Staten in een bijblad tot die courant. — Er hebben over dit punt zeer langdurige discussien plaats gehad, vooral naar aanleiding van een voorstel van den heer *Roest van Limburg*, strekkende om de te treffen schikkingen niet aan te gaan met het *Dagblad van 's Gravenhage*, maar met de uitgevers van de *Nieuwe Rotterdamsche Courant*. Dat voorstel is echter verworpen met eene meerderheid van 39 tegen 18 stemmen, zoodat de te beramen maatregelen met het genoemde dagblad zullen worden aangegaan. — Gedeputeerde Staten zijn gemagtigd, overeenkomstig de door hen gedane voorstellen, en naar aanleiding van eenige gemaakte opmerkingen, te dien aanzien in nader overleg te treden.

Een verzoek, door Dijkgraaf en Heemraden van den polder van Noordorp ingediend, tot de daarstelling van eenen wind-watermolen en tot de uitdieping der togtslooten en waterleidingen, is overeenkomstig het voorstel der daartoe betrekkelijke commissie afgewezen.

De vergadering heeft wijders besloten Gedeputeerde Staten uit te noodigen zich andermaal tot den Minister van Binnenlandsche Zaken te wenden, met het verzoek, dat er vóór den winter van het aanstaande jaar een stoomgemaal op den IJssel worde aangelegd; terwijl de Staten tevens hebben besloten een adres over dit onderwerp aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal in te dienen. — Dat adres is bereids aangenomen.

Een adres van het Ambachtsbestuur van Hazerswoude, dat zich beklaagt dat de landen aan de noordzijde van den Rijn aan geene peiling zijn onderworpen, en verzoekt dat bij het in overweging nemen van het reglement voor Rijnland een voorschrift dienaangaande worde gegeven, is afgewezen, maar het adres is aan Gedeputeerde Staten verzonden, ten einde daarop acht te slaan, wanneer er eene keur of verordening dienaangaande aan hunne goedkeuring mogt worden onderworpen.

De vergadering is tot aanstaanden vrijdag gescheiden.

ROTTERDAM den 24 november.

Men verneemt dat dezer dagen wèl geslaagde proeven met het branden van gaz-licht in de gebouwen der nieuwe Rotterdamsche gaz-fabriek genomen zijn, en dat de directie zich vleit in het laatst van deze of het begin der volgende maand hare begunstigers in de stad van gaz-licht te kunnen voorzien.

— Men verneemt, dat de vervolging van enkele boekverkoopers, ter zake van het uitgeven of verspreiden van Fransche brochures, waarvan sommige dagbladen melding maken, alleen plaats vindt op grond van art. ... van het wetboek van strafregt, straffen bedreigende tegen de uitgave of verspreiding van gedrukte werken, waarin de ware naam, het beroep en de woonplaats van den schrijver of drukker niet is vermeld.

— Tot predikant bij de Hervormde gemeente te Oud-Alblas is beroepen ds. *A. van Herwaarden*, thans te Fijnaard en Heiningen.

— Gisteren overleed te Amsterdam, in bijna 80jarigen leeftijd, jonkh. mr. *A. Warin*, vroeger regter en vice-president der regtbank van eersten aanleg en vervolgens der arrondissements-regtbank aldaar, en meermalen een der uitstekendste leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Ook als schrijver, onderanderen over het muntwezen, deed hij zich gunstig kennen.

— Eergisteren aanvaardde de heer jonkh. mr. *Jeronimo de Bosch Kemper* zijne betrekking van hoogleeraar in de regtsgeleerdheid en de staatswetenschappen aan de doorluchtige school te Amsterdam. Hij had tot onderwerp zijner bij die gelegenheid uitgesproken rede gekozen: *De staatswetenschap, eene wetenschap op waarnemingen en wijsbegeerte gegrond, en door voortdurende kritiek te volmaken.* Eerst ontwikkelde hij den belangrijken invloed der overige wetenschappen, vooral de physiologie, op de staatswetenschappen en het hooge gewigt en nut, welke voor deze laatste in juiste en naauwgezette waarnemingen gelegen zijn, en daarna sprak hij over de wijsbegeerte als onmisbaar bij de beoefening der staatswetenschap en de voortdurende aanwending der kritiek bij hare verschillende onderdeelen. Deze redevoering werd door de talrijke toehoorders met belangstelling gehoord, waarna de spreker het woord tot eenige professoren en bloedverwanten, het stadsbestuur en de curatoren rigtte. Eindelijk wendde hij zich tot professor mr. *M. des Amorie van der Hoeven*, zijn ambtgenoot in hetzelfde vak van wetenschap, en tot de studenten, waarmede de plegtigheid een einde nam.

— De najaars-koemarkt, den 20 dezer te Velzen gehouden, was druk bezocht. Er waren ruim 700 stuks horenvee aanwezig. Over het algemeen waren de prijzen hoog.

— Voor eenige dagen had te Vollenhoven een loodgietersknecht, aldaar aan den toren werkzaam zijnde, het ongeluk bij het afklimmen van den ladder een misstap te doen en viel dien ten gevolge levenloos op de straat. Hij was een oppassend man, en laat weduwe en kinderen na.

— Uit Meppel schrijft men dat de sluis aldaar, na op last des aannemers met een ketting gesloten te zijn, den 19 weder met geweld is ontsloten. De heer *van Echten*, directeur der kanaalmaatschappij, er zich met 25 gewapende schutters naar toe begeven hebbende, kreeg een weigerend antwoord, waarop door twee smidsgezellen het slot verbroken werd. Onder daverend hoezee voer de beurtman van Meppel op Zwolle er door, en vervolgde tot de Beerebrug zijnen weg, waar hetzelfde plaats greep. De eerlang verwachte opening der Hoogeveensche vaart voor de scheepvaart is door het ontstaan eener opening tusschen de stuw en de sluis Rogat vertraagd, waardoor ongeveer duizend kubiek ellen zand in het Kanaal gespoeld is.

— Dat een schaap alleen door weiden ook zeer zwaar en vet kan worden, blijkt uit het volgende. Bij den landbouwer *Pieter Faber*, te Nuis, is den 19 dezer een schaap van echt Friesch ras geslagt, hetwelk schoon op den haak de zeldzame zwaarte had van 172 oude ponden. Het vet of de ongel van dit schaap woog alleen 47½ pond. Het heeft dezen zomer geweid in Friesland, in de gemeente Rauwerderhem, op uitmuntend groenland, gelijk men het in die streken aantreft.

— In Friesland zijn in de laatste week 21 runderen afgemaakt, ter zake van de longziekte. Totaal 5644.

— De waterhoogte te Arnhem was den 23 dezer 3 el 4 palm 6 duim.

— Men schrijft uit Riga, dat aldaar een winterhaven wordt aangelegd, die voor handel en scheepvaart van groot nut zal zijn. Schepen van elke grootte kunnen daar overwinteren en men kan er in laden en lossen als in een dok. Ook als houthaven zal die winterhaven zeer veel voordeelen aanbieden en welligt nieuw leven aan dien tak van welvaart geven. In 1853 zal die haven reeds 50 à 60 schepen gelijktijdig eene ligplaats aanbieden, en als zij geheel gereed is 2 à 300 vaartuigen herbergen, zonder aan de schepen voor den houthandel iets van de ruimte voor hen bestemd te berooven.

— Te Triest is bereids eene som van f 2622.74 bijeengebragt tot ondersteuning der nagelaten weduwen en weezen van de verongelukte negen Hellevoetsluissche zeelieden.

— De *Utrechtsche Courant* maakt melding van den dood van den luitenant ter zee 1ste klasse *H. Glabbeek van der Does*, bevelhebber van de schoenerbrik BANCA

Zich naar Atoepoepoe begeven hebbende, om den Nederlandschen posthouder aldaar den sterken arm te leenen, ten einde een Chinees, die zich openlijk tegen het Nederlandsch gezag verzet had, gevangen te nemen, werd hij gewond, en het linkerscheen- en kniebeen hem op verscheidene plaatsen verbrijzeld; ook drie mariniers kregen schampschoten. De matroos *de Haan* droeg den gewonden uit het heetste vuur. Deze vracht was den reeds afgetobden zeeman op zoo een ongunstig terrein echter te zwaar. Men plaatste den luitenant *van der Does* op een der paarden, die men had medegenomen. Herhaaldelijk had *van der Does*, uit vrees van levend in handen van den vijand te vallen, zijne mede-officieren gevraagd hem den dood te geven, thans, nu de vijand meer naderde en 6 zijner manschappen in grooter gevaar kwamen, alleen uit zorg voor den beminden kommandant, gaf hij bepaald den last hem af te maken. Een kogel hem door de linkerslaap gejaagd, gaf den eerlijken krijgsman den dood, dien hij bij zijn sterk bloedverlies en het gevaar waarin hij zijne manschappen plaatste, zoo zeer begeerde. Het hoofdkorps kwam des avonds geheel ontredderd te Atoepoepoe aan.

— Door Zijne Exc. den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië zijn de volgende beschikkingen genomen:

Civiel Departement.

Benoemd, tot assistent-resid. van Ngrowo (resid. Kedirie), *D. C. Noordziek*; tot procureur bij den raad van justitie te Padang (westkust van Sumatra), *C. L. Arnold*; bij het binnenl. bestuur in de residentie Palembang, tot controleurs der 1ste kl. *J. Walland* en *J. P. F. Sijthoff*, en tot controleurs der 3de kl. *L. de Chauvigny de Blot* en *F. C. A. Hagenaar*; tot substituut-officier van justitie bij den raad van justitie te Batavia, mr. *D. L. F. de Pauly*; tot assist.-resid., magistraat en kommand. der schutterij te Amboina, *J. H. Tobias*; tot derden commies op het resid.-bureau te Soerabaija, *G. A. R. L. van Hoëvell*; tot schout te Riouw, *J. W. Sijnja*; tot controleurs bij de landelijke inkomsten en cultures, der 1ste kl. *R. A. Sijthoff* en der 2de kl. *G. P. Servatius*; bij de directie der producten en civ. magazijnen, tot eersten commies *D. Boes Lutjens*, tot tweeden commies *F. B. van Leeuwen* en tot derden commies *C. M. de Rochemont*; tot tweeden commies bij de afd. boekhouding der generale directie van financien, *C. A. D. Wierts van Coehoorn*; tot derden commies bij de directie der producten en civiele magazijnen, *P. C. S. Briët*; tot pakhuism. te Cheribon, *C. A. Fisser*; tot bootmeester bij het buiten praauwenveer te Soerabaija, *B. Jensen*; tot zoutverkoop pakhuism. te Tangerang (resid. Batavia), *A. L. van Beek*; tot tijdelijken commies bij den fungerenden eerst aanwezenden ingenieur van den waterstaat en 's Lands gebouwen te Soerabaija, *J. J. Thomèze*; tot tweeden commies op het resid.-kant. te Tjanjor (Preanger Regentschappen), *F. C. Geselschap*, en tot commies op het resid.-kant. te Rembang, *J. W. F. Lutter*.

Gesteld ter beschikking van den eerst aanwezenden ingenieur te Samarang, de ingenieur civiel te Kedirie, *A. M. van Deinse*; tijdelijk, ter beschikking van den resid. van Palembang, ten einde te worden belast met de functien van secretaris bij de regtbank van burgerl. en lijfstraffel. regtspleging, en van auditeur militair, mr. *C. A. O. van Cattenburch*; ter beschikking van den directeur der cultures, de ambten. der 2de kl., *W. H. Wijnmalen*; ter beschikking van den assist.-resid. van Benkoelen, *W. H. van der Horst*, en van den resid. van Palembang, *H. M. Botter*.

Een tweejarig verlof naar Nederland verleend aan *C. Bley*, benoemd administrat. der tinm. in het district Marawang (eiland Banka); aan *S. G. F. Fraenkel*, assist.-resid. voor de comptabilit. en superintend. van het vendukant. te Soerabaija; aan *W. G. Gersom*, commies bij de wees- en boedelkamer te Soerabaija, en aan *G. Jacquet* en zijne huisvrouw *A. M. François*, binnen-regent en regentes van het R. K. weeshuis te Samarang.

Magtiging verleend tot uitreiking van eene acte van toelating als particulier practiserend geneesheer, aan *H. Haagsma*, genees-, heel- en verloskundige, in de resid. Preanger Regentschappen; aan *W. Bakhuis*, genees-, heel- en verloskundige, voor de afd. Toeban (resid. Rembang), en aan *J. Gerdenier*, genees- en verloskundige, voor de afd. Grissee (resid. Soerabaija).

Gepensioneerd, de eervol uit 's Lands dienst ontslagen eerste commies bij de afd. boekhouding der generale directie van financien, *M. Veit*.

Ontslagen, op hun verzoek, eervol, uit 's Lands dienst, de 3de stuurman aan boord van de Gouvernements schoener NIOBÉ, *J. van der Meyden*; de onder-schout te Meester Cornelis (zuiderkwartier der ommelanden van Batavia, *L. Woesthoff* (onder toekenning van pensioen); uit 's Lands dienst, *F. M. van Heyst*, ambten. ter beschikking van den resid. van Palembang; op zijn verzoek, eervol, uit 's Lands dienst, de schout te Riouw *J. J. Cocq* (met behoud van zijn regt op pensioen); *J. N. Voorneman*, onderwijzer bij de Gouvernem. lagere school te Buitenzorg, en uit hunne betrekking, de tweede commies op het resid.-kantoor te Tjanjor (resid. Preanger Regentschappen), *F. J. von Jett de Bruyn*, en de ambtenaar *T. D. Engel* Jr., belast met het beheer der ommelanden van Benkoelen.

Militair Departement.

Benoemd, tot aspirant betaalmeesters bij de militaire administratie, de adjudant-onderofficieren *W. F. Streithorst* en *J. J. Spiekerman van Wezelenburg*, en bij de milit. geneesk. dienst, tot officier van gezondheid der 3de kl., de sergeant *E. Tall*, van het garniz.-bat. in de 1ste milit. afd., met bepaling dat hij zal worden geplaatst bij het groot milit. hospitaal te Weltevreden.

Bevorderd, bij het wapen der artillerie, tot kapiteins bij het personeel, de eerste luitenants *J. Sikkens* en *G. W. Kusky*; tot eerste luitenants bij het personeel, de tweede luitenants *J. W. E. Kuypers* en *A. P. D. Weber*; bij het materieel de tweede luit. *J. Niemantsverdriet*, en tot magazijnmeester der 2de kl. bij het materieel, de magazijnmeester der 3de kl. *O. L. von Koblinski*; bij de milit. geneesk. dienst, tot offic. van gezondheid der 2de klasse, de officieren van gezondheid der 3de kl. *O. Brummer*, *J. Boomsma* en *C. A. Bensen*.

Geplaatst, bij het garniz.-hospitaal te Kedong Kebo, de officier van gezondheid der 3de kl. *E. F. J. van Kappen*.

Overgeplaatst, bij het geneeskundig bureau, de officier van gezondh. der 2de klasse *J. Boomsma*, en bij de geneesk. dienst op Banca, de officier van gezondheid der 2de klasse *J. F. Gijsbers*.

Ontslagen, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, onder toekenning van pensioen, de kapiteins der inf. *G. F. F. van Woerden* en *E. Reck*; op hun verzoek, eervol, uit Zr. Ms. milit. dienst, onder toekenning van pensioen, de kapiteins der infanterie *N. J. van Gent* en *A. F. de Torbal*, en de onder-intendant der 1ste kl. bij de militaire administratie, *G. van Beek*; uit Zr. Ms. militaire dienst, de 2de luit. der infanterie *K. H. R. Opten*.

Goedgekeurd, dat door het Milit. Departem. zijn overgeplaatst, bij de infanterie, bij het 10de bat. de 2de luit. *C. G. Veenhuizen*, bij het 11de bat. de 2de luit. *M. E. F. L. van Schauroth* en bij het garniz.-bat. in de 2de milit. afd. (Tjilatjap) de 2de luit. *F. G. Junge*.

Marine-Departement.

Bevorderd, bij de Gouvernements schoeners en kruisbooten, tot eersten gezaghebber, de tweede gezaghebber *C. J. Blovs van Treslong*, en tot tweeden gezaghebber, de eerste stuurman *K. W. Tiedtke*.

Ontslagen, op zijn verzoek, eervol, uit 's Lands dienst, onder toekenning van pensioen, de boekhouder bij de marine-pakhuizen te Soerabaija, *J. Sturk*.

Een tweejarig verlof naar Nederland verleend aan den kapitein ter zee *J. Ligtvoet*, directeur van het marine-etablissement te Soerabaija.

Van ROTTERDAM uitgeklaard *Twee Anthony's*, J. F. Klomp, *Neêrlands Koning*, D. Hueser, *Estafette*, D. Hofker, en *Kortenaer*, W. van der Plas, alle vier naar Liverpool.

HELLEVOETSLUIS den 23 dezer. Gisteren namiddag arriveerde *Lisette*, J. Räke, van St. Petersburg; de wind N. — Heden morgen arriveerden *Jandina*, H. B. van der Werff, van Liverpool; *Aspern*, J. Claxton, v. Sunderland; *Pheasant*, A. Bell, v. Newcastle; *Balmoral* (st.) van Leith; *Diana*, H. J. Fijn, van Riga, en *Magdalena*, E. Schumacher, van Tromsoe. Het schip *Charles*, kapitein A. Ruark, naar New-York bestemd, is door de stoomboot *Kinderdijk* naar Brouwershaven gesleept; de wind N. W.

HELLEVOETSLUIS den 24 dezer. Gisteren namiddag arriveerden *Jantina Jetskelina*, N. A. Niehoff, van St. Petersburg; *Elisabeth Machtelina*, W. P. Wessels, van Libau; *Mary C. Fitzroy*, T. Sanders, van Newcastle; *Elisabeth*, H. Behrmann, van Aarhuus; *Balmoral*, H. Davis, van Sunderland, en *Justitia*, A. Meijer, van Colding; de wind N. W. — Heden morgen zeilden *Bulgerstein*, A. J. Maas, *Hendrik*, W. van der Hoeven, *Dexterous*, W. Twitchett, en *Nederwaard*, S. A. Meijer, alle vier naar Liverpool; *Pictura*, R. J. Scholten, naar Londen; *P. C. Hooft*, J. J. Muntendam, naar Newport; *Vlashandel*, N. T. Hoek, naar Cardiff; *Curaçao*, J. Klok, n. Fernambuck en Bahia; *Panama*, H. de Goede, n. Cadix; *Admiral Windham*, C. Allcock, n. Guernsey; *City of Rotterdam*, W. Branch, *Dispatch*, W. S. Magub, en *London Packet*, C. Warren, alle drie naar Bristol; *Rebecca*, A. Bruce, naar Glasgow; *Rosa*, S. Welch, *Saucy Jack*, H. S. Welch, en *Emanuel*, H. J. Buss, alle drie n. Londen; *Aurora*, B. Giese, n. Goole; *Sampson*, J. Thomas, naar Runcorn; *Dart*, G. Dewart, n. Newry; *Courier*, L. J. Toluer, naar Nantes; *Twee Gebroeders*, J. J. Butter, en *Elisabeth*, J. F. Nepperus, naar Rouaan, en *Nuova Santa Anna*, G. Cafiero, naar Newcastle. En arriveerden *Albatross* (st.) v. Liverpool; *Susannah*, W. Darnell, en *Thankful*, W. Gale, van Newcastle, en *Pedersminde*, H. T. Scherning, van Randers; de wind N. O.

BRIELLE den 23 dezer. Gisteren na posttijd arriveerde *Norfolk* (st.) van Goole. Heden voor posttijd stoomde in zee *Batavier* n. Londen. En arriveerden *Barbara*, O. G. Haack, van Thisted, en *Maria*, A. D. Kroncke, van Reval, laatst van Jutland; de wind N. ten W.

BRIELLE den 24 dezer. Heden voor posttijd zeilde *One*, J. Farrow, naar Sunderland. En stoomden in zee *l'Estafette* naar Duinkerken, *Norfolk* naar Goole, *Queen*, *Attwood*, *Earl of Auckland* en *Rainbow* naar Londen, *Camerton* naar Hull en *Rotterdam* naar Havre. En arriveerden *Giraffe* (st.) van Londen; *Engineer* (st.) van Goole; *Alida Elselina*, J. L. Schaap, en *Hoffnung*, H. S. Bakker, van Aalborg; de wind N. O.

MAASSLUIS den 23 dezer. Heden morgen zeilde *Hendrika*, P. Collenteur, naar Rouaan; de wind N. N. W.

MAASSLUIS den 24 dezer. Heden is alhier voor posttijd niets gepasseerd. Kapitein P. Collenteur is wel in zee; de wind N. O.

BROUWERSHAVEN den 23 dezer. Uit zee *Neêrlands Koningin*, H. H. Kramer, van Batavia, en *Charlotte*, G. Annison, van Newcastle, beiden naar Rotterdam. Binnen door van Hellevoetsluis op de Reede gesleept *Charles*, A. Ruark, bestemd n. New-York; de wind N. W. tot N. O.

BROUWERSHAVEN den 24 dezer. Uitgezeild *Hendrika*, P. Admiraal, (van Rotterdam) naar Batavia.

Kapitein H. H. Kramer, voornoemd, rapporteert GEPRAAID te hebben: den 16 october, op 8 gr. 24 min. NB. en 22 gr. 21 min. WL., *Urania*, K. Teylaar, v. Amsterdam n. Batavia. Den 13 dezer, op 41 gr. 47 min. NB. en 16 gr. 42 min. WL., *de Walvisch*, T. Schut, van Londen naar Adelaide. Den 20 dezer, op de hoogte van Bevezier, *Sirius*, H. Mulder, van Amsterdam naar Cardiff.

TEXEL den 22 dezer. De wind W. Z. W. — N. Binnengekomen *Juno*, J. A. de Lang, van Suriname; *Magnet* (st.) en *Lord John Russell* (st.) van Londen, en A. J. Ouwehand v. Hull. Vertrokken B. Patrick naar Genua.

TEXEL den 23 dezer. De wind N. — W. N. W. Binnengekomen L. E. Koning van Newcastle, T. Dodds en J. May v. Sunderland, H. H. Wijpkes v. Stockton en O. J. Prins v. Fredrikshavn. Vertrokken C. P. Kastrom n. Jersey en A. de Groot n. Londen.

Kapitein C. N. Gorter, van Samarang in Texel binnen, heeft op 46 gr. 41 min. NB. en 13 gr. 30 min. WL. gepraaid het barkschip *Straat Sunda*, kapit. J. A. Holm, 98 dagen reis hebbende v. Batavia naar Amsterdam.

Volgens brief van kapitein D. Boelhouwer, voerende het barkschip *Java's Welvaren*, van Amsterdam n. Californië, dd. VALPARAISO 30 september, had hij de geleden schade hersteld en dacht den 2 october de reis naar San Francisco voort te zetten; alles wel aan boord.

VLIE den 20 dezer. De wind Z. Binnengekomen B. F. de Boer van Fredrikstad. Vertrokken H. H. Niemann naar Rostock.

VLIE den 22 dezer. De wind Z. Z. W. Uit zee gisteren O. H. Top v. Londen, J. G. Munneke van Newcastle, J. H. Potjer van Hartlepool, H. F. Diepenbroek en E. H. Suhr van St. Petersburg, en J. R. Wever van Fredrikstad; — heden niets. Vertrokken gisteren *de Stoomvaart* (st.) naar Hamburg.

VLISSINGEN den 23 dezer. Alhier is als bijlegger, met zware lekkage, verlies van en gescheurde zeilen, binnengekomen het Nederlandsch kofschip *Neêrlands Welvaren*, te huis behoorende te Amsterdam, gevoerd door kapitein Hanssens, geladen met rogge en komende van Marseille. — Voor Antwerpen bestemd ter reede gekomen *Sovinto* van Akyab; *Marchina*, H. T. Mulder, en *Maria*, Landaas, v. Berdianski; *Madre Alessandra*, *Zora* en *Thomas Rowell* van Odessa; *Johanna Jacoba*, K. G. Sap, van Triest; *Argo* van Marseille en *Navigator* van Bordeaux.

AANGEKOMEN: Te ADELAIDE (Zuid-Australië) 26 augustus *Graafstroom*, J. H. van Santen, van Port Wakefield. Te BATAVIA 28 september *Prinses Sophia*, J. H. Pellenwessel, van Hong Kong, en *Java Koerier*, F. G. Reinits, van Pekalongan. Te CURAÇAO 15 october *Abram*, L. Stevens, en 20 dito *Rafaël*, J. A. Buykes, beiden van Amsterdam, laatst van St. Thomas. Te PARAMARIBO 9 october *de Snelheid*, J. J. Gorter, en 13 dito *Eliza*, W. Visser, beiden van Amsterdam. Te BELIZE 17 *Christina*, Wey, van St. Thomas. Te KONSTANTINOPEL 11 dezer M. van der Have v. Antwerpen. Te KERTCH 23 october P. A. de Boer v. Triest. Te TRIEST 19 dezer J. H. Leeuw van Newcastle. Te MESSINA 9 T. Cafiero en te ST. MALO 16 H. H. de Boer, beiden van Rotterdam. Te CALAIS dien dag A. Madre van Rotterdam naar St. Malo. Te HAMBURG 18 J. H. Lodewijks van Oporto; 19 H. W. Bontekoe van Lissabon, L. R. Leeuwes v. Oporto en T. H. Koops van Amsterdam. Op de ELVE *de Amstel*, Ouwehand, van Tschesme, S. H. Siccama van Bordeaux, T. J. Wever van Gent en G. E. Hoveling van Wick. Te BREMERHAVEN 19 G. Albers van Bayonne en 20 E. J. Scherpbier van Antwerpen. Te SWINEMUNDE 19 H. Egberts van Amsterdam en H. R. van Laten van Hamburg. Te DANTZIG 17 G. P. Struik v. Rouaan. Te PILLAU 16 H. O. Sap van Londen en te BOLDERAA 11 D. H. Drewes van Newcastle.

VERTROKKEN: Van ALICANTE 11 dezer *Mappa*, J. Muller, naar Amsterdam. Van ST. NAZAIRE 17 J. P. Stutvoet, S. H. van Houten en 19 R. H. Pijbes, alle drie naar Rotterdam. Van DANTZIG 17 H. J. Smit en L. K. Faber n. Londen. Van PILLAU 15 H. A. Oldenburger n. Engeland en G. G. de Winter n. Londen. Van AALBORG 12 *Mathilde*, Woersaa, n. Holland.

ZEILKLAAR: Te PARAMARIBO 8 october *Aidina Anna Susanna*, W. B. Schenk, en 15 dito *de IJstroom*, N. D. Steenveld, beiden naar Amsterdam.

Het kofschip *Annegiena Johanna*, kapit. A. Rozema, v. Groningen, den 18 october ll. met eene lading staafijzer van Boness n. Koningsbergen vertrokken, is den 7 dezer op 60 gr. NB. en 2 gr. OL. gezonken, doch het volk door de Noordsche bark *Apollo* gered, te Grimstad aangebragt, en sedert te Groningen aangekomen.

Uittreksel uit de Lloydslijst van den 22 November:

Te LONDEN aangekomen 19 E. W. Woltman v. Bayonne; 22 H. Rozema van Groningen, A. P. Schoonhoven v. Workum en *Zorg en Vlijt*, Mulder, v. Hobroe. Te SHIELDS 19 B. J. Amsinga van Amsterdam. Te LEITH 17 A. W. Pot v. Koningsbergen. Te DOUGLAS (eiland Man) 19 R. J. Kwakenbrug van Kroonstad (de lading wordt beschadigd gelost). Te NEWPORT 19 A. J. de Boer van Dublin. Van LIVERPOOL vertrokken 21 *Nehalennia*, D. J. Bart, n. Sydney (Nieuw Zuid-Wallis), *de Zwaluw*, H. D. Visser, naar Singapore, en *Zeebloem*, Zeilinga, naar Dordrecht.

Het schip *Petrus en Jacobus*, kapit. F. P. de Jonge, v. Marseille, is den 20 dezer te Falmouth om order binnengeloopen.

Het schip *Engelina*, kapit. P. O. Smith, v. Newcastle n. Barcelona, is den 20 dezer te Plymouth binnengeloopen.

De schepen *Maracaïbo*, kapitein W. C. Kool, van Rotterdam naar Curaçao, *Harmonie*, W. J. Wilkens, van Amsterdam naar Corfu, en *Ouse*, J. Banks, van Rotterdam naar Newhaven, waren den 20 dezer op de hoogte van Margate.

Het schip *Johannes Hermanus*, kapitein J. E. Boekhout, van Amsterdam naar Dublin, is den 19 dezer te Lowestoffe binnengeloopen.

Het schip *Catharina*, kapitein P. H. Zeegers, van Koningsbergen naar Plymouth, is den 21 dezer lek en met verlies van verschansingen, boot en anker te Aldboro' binnengeloopen.

C A R G A - L IJ S T.

VALPARAISO, J. VAN DER MEYDEN, van *Tjilatjap*.

5740 b. Koffij, 393 sch. Tin en 1061 b. Bindrotting, Nederlandsche Handel-Maatschappij.

HARMINA CATHARINA, A. SISSINGH, van *Triest*.

2 v. Zaad en 11 v. Droogerijen, *C. L. Roechling en Co.*; 2 v. Zaad, *L. Maijer en Co.*; 3 v. Galnoten, 7 v Droogerijen, 7 collis Diversen en 75 b. Sumak, *S. A. le Vino en Co.*; 11 v. Zwavel en 9 v. Droogerijen, *C. Hemmann en Co.*; 4 v. dito, *Groshans en Co.*; 3 v. dito, *Outshoorn en van der Held*; 6 k. Drop, *Grohé en Sander*; 9 collis Droogerijen, *A. T. Sölling en Co.*; 2 k. Gom, *D. H. en W. Pompe*; 3 k. Drop, *W. A. Fuchs en Co.*; 2 collis Droogerijen en 4 k. Diversen, *F. W. C. Blom*; 1 koffer Kleederen, *H. W. Erens*; 1 v. Laurierbessen en 2 v. Droogerijen, *van Voorst en Andriessen*, te Amsterd.; 2 v. dito, *J. Muysken*, dito; 2 b. Laurierbladen, *van Enst en Dijk*, dito; 444 b. Sumak, 4 v. Koopm., 13 b. Lompen, 38 v. en 10 b. Droogerijen en 5 collis Diversen, Order.

DIANA, H. J. FIJN, van *Riga*.

150 tonnetjes Zaad, *Cruys, van Casteel en Knight*; 30 dito dito, *W. Bunge en Co.*; 335 dito dito en 150 Garniermatten, Order.

IN LADING LIGGENDE SCHEPEN.

Te Rotterdam:

BATAVIA, voor Goederen en Passagiers, het gekoperd, snelzeilend Nederlandsch Brikschip *Jan van Galen*, kapitein *P. H. de Boer*. Adres ten kantoren van *Kuyper, van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen*.

BATAVIA en SOERABAIJA, voor Goederen en Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend Nederlandsch gekoperd Barkschip *Jacatra*, kapitein *Th. Buys* Jz. Adres ten kantoren van *Kuyper, van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen*.

BELFAST, het Nederlandsch Kofschip *Annechina Jantina*, kapit. *S. G. Oostra*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

DANTZIG, het Pruissisch Schip *Liverpool*, kapitein *E. J. Mielordt*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

LIVERPOOL, het Nederlandsch snelzeilend Schoenerschip *Arnoldina Catharina*, kapit. *J. H. van Wijngaarden*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

NAPELS, het Napolitaansch Brikschip *Tancredi*, kapitein *Filippo Cacace*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

NAPELS, het Napolitaansch Brikschip *Augusta*, kapitein *G. B. Maresca*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

NAPELS en MESSINA, het Napolitaansch Brikschip *Eluice*, kapitein *Ed. Cacace*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

BEURS- EN MARKTBERIGTEN.

MADRID *den 17 November*. Spanje 3 per cents 47; dito 1 per cents $25\frac{13}{16}$ papier en $25\frac{3}{4}$ geld; Rentel. Schuld 6 geld; Coupons 3.

Den 18den. Spanje 3 per cents $46\frac{3}{4}$; dito 1 per cents $25\frac{9}{16}$.

PARIJS *den 22 November*. Frankrijk 3 per cents 85. 20 a contant en 85. 30 tegen ultimo; dito $4\frac{1}{2}$ per cents 106. 25 a contant en 106. 80 tegen ultimo; de Actien van de Bank 2990; Napels 107; Spanje 1 per cents 25; dito Binnenlandsche 3 per cents $45\frac{7}{8}$; Rusland $4\frac{1}{2}$ per cents 103; Turksche Leening 1015. — A contant sloten de 3 per cents Fransche fondsen 55 en de $4\frac{1}{2}$ per cents 25 cent. hooger dan saturdag,

Den 23sten. Frankrijk 3 per cents 84. 60 en dito $4\frac{1}{2}$ per cents 106. 90, beide tegen ultimo.

LONDEN *den 22 November*. De 3 per cents Geconsolideerden $100\frac{7}{8}$ a 101 a contant en 101 a $\frac{1}{8}$ voor rekening; de Gereduceerden $100\frac{1}{8}$ a $\frac{1}{4}$; Spanje 3 per cents $51\frac{3}{4}$; dito nieuwe Uitgest. $24\frac{7}{8}$ a 25; dito Passive 6 a $\frac{1}{4}$; Portugal 5 per cents $37\frac{1}{2}$ a $38\frac{1}{2}$; Brazilië 102; Mexico 3 per cents $25\frac{1}{4}$ a $\frac{3}{4}$; Peru 6 per cents 103 a 105, dito Uitgest. 62; Holland $2\frac{1}{2}$ per cents $65\frac{1}{4}$, en dito 4 per cents Certificaten $96\frac{3}{4}$. In Turksche Leening is heden niets gedaan, de nominale prijs was $2\frac{1}{2}$ a 3 premie.

Den 23sten. De 3 per cents Geconsolideerden $101\frac{1}{8}$. Spanje 1 per cents 25.

ANTWERPEN *den 23 November*. Belgie $2\frac{1}{2}$ per cents 57. Spanje 1 per cents $24\frac{9}{16}$ pap.; dito Binnenl. 3 per cents $45\frac{3}{4}$ pap.; Metalliek 5 per cents $81\frac{1}{2}$ papier.

AMSTERDAM *den 24 November*. Nederlanden, Werk. Schuld, $2\frac{1}{2}$ pc., $63\frac{7}{8}$ a $63\frac{15}{16}$, gebl. $63\frac{7}{8}$; idem, 3 pc., $76\frac{7}{8}$ a $76\frac{15}{16}$; idem, 4 pc., $95\frac{3}{16}$; Aand. Handel-Maatsch.. $4\frac{1}{2}$ pc., 116 a $116\frac{1}{4}$. Belgie, Cert., $2\frac{1}{2}$ pc., $53\frac{1}{4}$; idem bij *Rothschild*, $2\frac{1}{2}$ pc., $53\frac{7}{16}$ a $53\frac{1}{2}$. Frankrijk, Cert., 3 pc., $78\frac{1}{8}$. Rusland, bij *Hope en Co.*, 5 pc., $107\frac{7}{8}$; idem 1828-1829, 5 pc., $106\frac{1}{4}$; Neg. 1840, 4 pc., $91\frac{7}{16}$ a $91\frac{1}{2}$; idem bij *Stieglitz*, 4 pc., $91\frac{1}{8}$ a $91\frac{3}{16}$. Spanje, Nieuwe, 1 pc., $24\frac{3}{4}$; idem 3 pc., $50\frac{3}{4}$; Binnenl., 3 pc., $45\frac{5}{8}$; Cert. Coup. Sp. Com. $3\frac{11}{16}$. Portugal, te Londen, 4 pc., $37\frac{11}{16}$. Oostenrijk, Metaliek, 5 pc., $77\frac{1}{2}$ a $77\frac{5}{8}$; idem 1847, $2\frac{1}{2}$ pc., $40\frac{7}{16}$; id. 1851, $2\frac{1}{2}$ pc., $39\frac{15}{16}$ a 40; idem 1849, 5 pc., $90\frac{15}{16}$ a $91\frac{1}{8}$; idem letter B, 5 pc., $90\frac{1}{2}$ a $90\frac{3}{4}$. Polen, Oblig., 4 pc, $85\frac{1}{2}$; Aand. 1835, *f* 162. Brazilie, te Londen, 1824, 5 pc., $99\frac{1}{4}$ a $99\frac{3}{8}$. Grenada, te Londen, a £ 100, 2 pc., $21\frac{5}{16}$; idem Uitgest. $10\frac{15}{16}$ a $11\frac{1}{8}$. Ecuador, $4\frac{1}{4}$. Mexico, te Londen, Nieuwe, 3 pc., $24\frac{3}{4}$ a $24\frac{7}{8}$.

ROTTERDAM *den 24 November*. Nederlanden, Werkel. Schuld, $2\frac{1}{2}$ pc., $63\frac{3}{4}$; idem idem, 3 pc., $76\frac{7}{8}$ l. k., 77 h. k.; idem idem, 4 pc., $95\frac{1}{4}$; Aand. Handel-Maatschappij, $4\frac{1}{2}$ pc., $116\frac{1}{2}$ l. k., 117 h. k., $116\frac{1}{2}$ gebl. k. België, bij *Rothschild*, $2\frac{1}{2}$ pc., $53\frac{3}{8}$. Spanje, Buitenl., 1 pc., $24\frac{3}{8}$; Binnenl. a *f* 6000, 3 pc., $45\frac{3}{8}$ l. k., $45\frac{7}{16}$ h. k., $45\frac{3}{8}$ gebl. k. Rusland, bij *Hope en Co.*, 1798 en 1816, 5 pc., $107\frac{7}{8}$ l. k., 108 h. k. Oostenrijk, Metalliek, 5 pc, $77\frac{5}{8}$ l. k., $77\frac{3}{4}$ h. k., $77\frac{3}{4}$ gebl. k; idem Nieuwe, 5 pc., $90\frac{7}{8}$ l. k., 91 h. k. Mexico, 1851, 3 pc., $23\frac{11}{16}$. Ecuador $4\frac{3}{16}$ l. k., $4\frac{7}{32}$ h. k.; idem Coupons 28 l. k., $28\frac{1}{4}$ h. k.

ROTTERDAM *den 23 November*. Londen 2 maanden *f* 11. $77\frac{1}{2}$, kort *f* 11. $82\frac{1}{2}$.

AMSTERDAM *den 24 November*. TARWE tot vorige prijzen met goeden handel aan Cons; verkocht: 130 ℔ witbonte Pools. *f* 315; 129 ℔ bonte dito *f* 305; 132 ℔ roode Odessa *f* 255; 128 ℔ O. Vries. *f* 274; 118, 121 ℔ N. dito *f* 215, *f* 222; 128 ℔ N. Groninger *f* 255; 125 ℔ witte dito *f* 240. — De overige Granen zonder handel. — Tegen Maandag aanstaande zijn wegens zeeschade in veiling aangeslagen circa 73 last Archangel Rogge 112, 113 ℔. — KOOLZAAD: Polder £ 46; op 9 vaten Olie te leveren: dadelijk en in Nov. eerstk. £ $57\frac{1}{2}$; in Sept. en Oct. eerstk. £ 60. — RAAPOLIE: op 6 w. *f* $33\frac{1}{2}$; Vlieg. *f* $32\frac{1}{2}$; 1 Dec. eerstk. *f* 32, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$; 1 Mei eerstk. *f* $34\frac{1}{8}$, a $\frac{1}{4}$; 1 Sept. eerstk. *f* $34\frac{3}{4}$. — LIJNOLIE: op 6 w. *f* $29\frac{1}{2}$; Vlieg. *f* $28\frac{1}{2}$. — HENNEPOLIE: op 6 w. *f* $39\frac{1}{2}$. — RAAPKOEKEN, per 1040 st., *f* 75 a *f* 78. — LIJNKOEKEN, per 104 st., *f* 9 a *f* $11\frac{1}{2}$.

SCHIEDAM *den 24 November*. Jenever, het Nederl. Vat, zonder fust, *f* 20. 75; Amsterd. proef. id. id., *f* 22. Zonder de belasting.

*** Volgens onze opgave dd. 17 dezer hadden wij ten behoeve der nagelaten Betrekkingen van de op 25 October ll. omgekomen Varensgezellen van Hellevoetsluis, in verschillende Giften, ontvangen de som van . . . . *f* 290. 80

Sedert ontvingen wij nog:

Van IJ. Z. in specie	2. 50
„ B „ „	10. —
In de Bus	0. 75
en alzoo te zamen	*f* 304. 05,

welk bedrag aan de Commissie tot inzameling van Liefdegiften te Hellevoetsluis zal worden overgemaakt.

Rotterdam,
24 *November* 1852. ARRENBERG & VAN REYN.

Heden beviel van twee *doode* ZONEN ELISABETH JACOBA VAN DER KOOY, geliefde Echtgenoot van

Rotterdam
24 *November* 1852. J. J. VAN DER LEEUW.

Eenige kennisgeving.

Heden verloste van eenen *dooden* ZOON M. H. C. RIJMAN, geliefde Echtgenoote van

Rotterdam
den 24 *November* 1852. S. H. PHILIPPONA.

Algemeene kennisgeving.

Heden verloste voorspoedig van eene DOCHTER JOHANNA ELIZABETH ENSCHEDÉ, geliefde Echtgenoote van

Rotterdam A. C. DALEN.
22 November 1852.
Eenige kennisgeving.

Heden overleed, tot onze bittere droefheid, ons hartelijk geliefd en eenig Dochtertje, ALETTA BERNHARDINA, in den jeugdigen leeftijd van ruim drie jaren.
R. TERPSTRA.
Rotterdam J. L. A. TERPSTRA,
den 23 November 1852. NIJHOFF.

Heden overleed, op het alleronverwachtst, aan eene slijmberoerte, onze geliefde Zuster, IDA EMMERIKA DAMME, in den ouderdom van ruim 65 jaren.
Rotterdam Uit aller naam,
den 23 November 1852. J. KORENDIJKER DAMME.
Eenige kennisgeving.

STOOMBOOTVAART TUSSCHEN
ROTTERDAM EN HULL.

De Stoomboot **SEA GULL**, Kapitein **William Harper**, vertrekt van **ROTTERDAM** naar **HULL** iederen ZATURDAG Morgen, en van **HULL** naar **ROTTERDAM** iederen WOENSDAG Avond.
Adres bij J. B. CROL & Co.

KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE YACHTCLUB.

Aan Heeren LEDEN met hunne DAMES wordt kennis gegeven dat op **Dingsdag** den **30 November** en den **7 December** 1852, des avonds ten half acht ure, ***MUZIJK*** in het ***Vereenigingsgebouw*** zal gegeven worden.

*** ***Aan de Burgerij van Rotterdam.***

Binnen eenige dagen stelt zich het BESTUUR der ***Nieuwe Rotterdamsche Gas-Fabriek*** voor, **GAZ** te kunnen leveren. Die Onderneming is dan alzoo tot stand gekomen, dank zij de ondersteuning haar door vele geachte Gaz-Verbruikers verleend. Dit toch was de grondslag dier Oprigting. Minzaam worden hun, alsmede diegenen die later toegetreden zijn en nog toetreden zullen, de belangen dier Fabriek aanbevolen.

Het is toch niet te ontkennen dat door die Oprigting de Prijzen én van **Gaz** én van **Toestellen** merkbaar *verminderd* zijn, waarvan de Gebruikers nu het genot hebben. De Oprigters zijn daarvan de oorzaak; met volhardenden ijver hebben zij dat doel bereikt en vleijen zich dienvolgens, dat Rotterdams Burgerij hun dien steun zal verleenen, dat de belangen van Gebruikers en Ondernemers daar beiden door bevorderd worden.

Tevens dient tot kennisgeving dat opvolgend zal worden voortgegaan met het leggen van Buizen door de Straten.

Onze Begunstigers in wier Huizen reeds Pijpen gelegd zijn, worden vriendelijk verzocht, ter voorkoming van Gaz-ontsnapping, de Hoofdkranen gesloten te houden, tot dat van wege de Fabriek alles geregeld is om te kunnen branden, hetgeen met den meest mogelijken spoed zal geschieden. Alle aanvragen tot hunne Onderneming betrekking hebbende, gelieve men te rigten aan het Kantoor der Fabriek, buiten de Oostpoort, of bij *J. VAN LIMBURGH*, Mr. Timmerman, in de Westewagenstraat.

Het Bestuur:
D. A. SCHRETLEN.
P. VAN LIMBURGH.
Rotterdam J. VAN LIMBURGH.
den 22 November D. DE JONGH, Cz.
1852. A. H. VAN TIENHOVEN.
L. J. DE BORST VERDOORN.

*** Ter voorkoming van misverstand en verkeerde uitlegging, oordeel ik het dienstig te verklaren, dat ik in de vroeger door mij tot stand gebragte **AFFAIRE** in **Zeekaarten** en **Zeevaartkundige Werktuigen**, later gedreven onder de Firmas *Arbon & Krap*, *Krap & van den Brink*, *A. H. Krap*, Wed. *A. H. Krap*, Wed. *Krap & van Duym*, sedert het ophouden der eerstgenoemde Firma ***Arbon & Krap***, hoegenaamd niet meer ben ***geïnteresseerd*** geweest.
Rotterdam J. G. ARBON.
25 November 1852.

*** De Ondergeteekenden nemen de vrijheid hunne geëerde Begunstigers in en buiten de Stad te verwittigen, dat hun **MAGAZIJN** van **CHRONOMETERS, ZEEKAARTEN** en **ZEEVAARTKUNDIGE WERKTUIGEN** is gevestigd in den **Oppert** alhier, wijk **6**, n.° 215. Zij bevelen zich bij voortduring beleefdelijk aan tot den Verkoop van de genoemde Artikelen, welke zij tot de billijkste prijzen afleveren, terwijl zij voor de deugdzaamheid daarvan instaan; wordende de ***Tijdmeters***, die door hen onder *waarborg* afgeleverd worden, geregeld door den Wel Ed. Heer *J. G. ARBON*, oud Lid der Commissie tot het examineren van Zeeofficieren, enz.
Rotterdam BATENBURG & Co.
den 25 November 1852.

Men verlangt, van des morgens **10** tot des namiddags **4** ure, voor Drie ***Meisjes*** van verschillenden Leeftijd, den **OMGANG** en het **TOEZIGT** eener **JUFVROUW**, van de Protestantsche Godsdienst, bekwaam in alle **Vrouwelijke Handwerken** en bekend met de **Muziek**. Adres, onder letter **A**, bij de Boekverkoopers *M. WIJT en ZONEN*.

*** OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING.

De Notarissen *SANDER en PAATS*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van hunne Principalen, die daartoe behoorlijk zijn geautoriseerd, zijn van meening op HEDEN den 25 November 1852, des namiddags ten vier ure, in het Locaal voor Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade, te veilen en aan de meestbiedenden of eerstmijnenden te verkoopen:

Een **HUIS**, met **SCHUUR** en **LOODSEN** en verder **GETIMMERTE** en daarbij behoorend **WARMOEZIERSLAND**, te zamen groot **51** Roeden **47** Ellen, een en ander staande en gelegen aan de oostzijde van de Broederlaan in de gemeente Rotterdam, strekkende ter lengte van circa 116 Ellen langs dezelve Laan, in de Wijkverdeeling bekend oud wijk S, n.° 101, nieuw wijk **15**, n.° 179, Kadaster sectie N, n.° 2757 tot en met 2771, *en zulks eerst in* **zeven** *Perceelen separaat, om later nog in combinatie te worden afgeslagen.* Te aanvaarden 1 Februarij 1853.

Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantore van gemelde Notarissen, aan de Hoogstraat, wijk **10**, n.° 80; kunnende het te Veilene nog HEDEN worden bezigtigd.

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWA[Y]

zijn een onfeilbaar middel voor den Ringworm en andere Huidziekten of Scorbutieke Aandoeningen.

De hevigheid van dergelijke Ziekten wordt aanmerkelijk vermeerd[erd] door de onzuiverheid des Bloeds. Dit te zuiveren is dus de eerste st[ap] die gedaan moet worden bij de onderhavige Ongesteldheden, en daart[oe] bestaat wel geen krachtiger middel dan de **Pillen** van **Holloway** gepaard gaande met de uitmuntende **Zalf**, aan welker vereenigde heelgeneeskracht geene Huidziekte hoegenaamd kan wederstaan. Zij zijn o[ok] zonder weêrga ter genezing van Oude Wonden, Open Beenen, Kliergezwellen en andere Verzweringen.

Zijn op *franco* aanvraag à contant te bekomen bij den Heer **N. C. M. VAN SOMEREN BRAND**, Depôthouder **Dordrecht**; aan het Hoofd-Depôt bij den Heer **J. STRAATMAN**, te **'sHertogenbosch**; alsmede te **Londe[n]** Strand, **244**, *Holloway's Etablissement. — Door het vermeerderd debiet zijn de* ***prijzen*** *thans de volgende:*

DOOSJES PILLEN van *f* 0. 90, *f* 2. 10, *f* 3. 30, *f* 7. 75, *f* 15. 50, *f* 23. 50.
POTJES ZALF..... „ - 0. 90, - 2. 10, - 3. 30, - 8. 15, - 15. 90, - 23. 90.

Op een **Expeditie-Kantoor** alhier wordt gevraagd een JONG MENSCH, bekend met de *Engelsche*, *Duitsche* en *Fransche* Talen en verder die Bekwaamheden bezittende, om als **EXPEDITEUR** te kunnen werkzaam zijn. Slechts diegenen, die de noodige Bewijzen omtrent bekwaamheid en goed gedrag kunnen leveren, zullen in aanmerking genomen worden. Adres, met *franco* Brieven, onder letter **M**, ter Handel-Drukkerij van *J. W. VAN LEENHOFF*, Hoofdsteeg en Leuvehaven.

*** OPENBARE AANBESTEDING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *ROTTERDAM* zullen op Dingsdag den 30 November 1852, des middags ten 12 ure, ten Raadhuize aldaar, aanbesteden:

Het **BOUWEN** van een **geheel Nieuw HUIS**, aan de westzijde van den Oppert te Rotterdam, met de **LEVERANTIE** van al de daartoe benoodigde **MATERIALEN;**

alles nader omschreven in het Bestek en de Voorwaarden, die op de gewone dagen en uren ter lezing liggen op de *Plaatselijke Secretarie* en het *Stads Timmerhuis* te Rotterdam, en voorts ook voor den prijs van **50** *Cents* verkrijgbaar zijn bij de Wed. *P. VAN WAESBERGE en ZOON*, Boekdrukkers, in den Houttuin, wijk **11** — **194**.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen aan gemeld *Timmerhuis*. De aanwijzing *in loco* zal plaats hebben op Maandag den **29** November 1852, des voormiddags van 9 tot 12 ure.

*** OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING.

GERRIT WENK Jr., Notaris, residerende te Rotterdam, is voornemens, als daartoe last hebbende van zijne Principalen, op Donderdag den 9 December 1852, des namiddags ten vijf ure, in het Logement *de Zwaan*, te Delfshaven, te veilen en aan de meestbiedenden of eerstmijnenden te verkoopen:

1. Een extra hecht, sterk en zeer welgelegen **HUIS, BOVENWONING, PAKHUIS, OPENPLAATS** en **ERVE**, staande en gelegen aan de Voorstraat te Delfshaven, in de Wijkverdeeling bekend letter C, n.° 8, oud wijk B, n.° 93, Kadaster sectie A, n.s 374 en 375. Aangeslagen over 1852 in de Grondbelasting op de som van *f* 19. 16. Verhuurd in diverse Percelen à *f* **150. 80** 's jaars.

2. Een extra hecht, sterk en zeer welgelegen **HUIS, BOVENWONING, OPENPLAATS** en **ERVE**, staande en gelegen aan de oostzijde van de Oude Haven, te Delfshaven, in de Wijkverdeeling bekend letter C, n.° 16, oud wijk B, n.° 88, Kadaster sectie A, n.° 384. Aangeslagen in de Grondlasten als boven op de som van *f* 17. 49. Verhuurd in diverse Percelen à *f* **135. 20** 's jaars.

3. Een extra hecht, sterk en goed gesitueerd **HUIS, ACHTERHUIS, KELDER, BOVENWONING** en **ERVE**, staande en gelegen aan den Schielandschen Hoogen Zeedijk, te Delfshaven, strekkende vóór van den Dijk tot achter aan het volgende Perceel, in de Wijkverdeeling bekend letter D, n.s 39 en 40, oud wijk B, n.° 138, Kadaster sectie A, n.s 323 en 324. Aangeslagen in de Grondlasten als boven op de som van *f* 16. 50. Verhuurd in diverse Percelen à *f* **156** 's jaars.

4. Een nieuw gebouwd, extra hecht, sterk en zeer welgelegen **PAND**, bestaande in **Beneden-** en **Bovenwoningen**, en **ERVE**, staande en gelegen aan het Achterwater, te Delfshaven, strekkende vóór van de Haven tot achter aan het vorige Perceel, in de Wijkverdeeling bekend letter D, n.° 145, Kadaster sectie A, n.s 325 en 326. Aangeslagen in de Grondlasten als boven op de som van *f* 5. 99. Verhuurd in diverse Percelen à *f* **208** 's jaars.

5. Een, sedert weinige jaren geheel nieuw gebouwd **PAND**, bestaande in **Beneden-** en **Bovenwoningen, Openplaats** en **ERVE**, staande en gelegen in de Jan Bossenpoort of Melkmeidsteeg te Delfshaven, in de wijkverdeeling bekend, letter A, n.° 105, oud wijk A, n.° 115, Kadaster sectie A, n.s 881 en 882. Aangeslagen in de Grondlasten als boven op de som van *f* 12. 49. Verhuurd in diverse Percelen à *f* **93. 60** 's jaars.

6. Een extra hecht, sterk en zeer welgelegen **HUIS, BOVENWONING** en **ERVE**, staande en gelegen aan de zuidzijde van de Korte Dijkstraat of Lange Bangsteeg, te Delfshaven, in de Wijkverdeeling bekend wijk D, n.° 62, oud wijk B, n.° 157, Kadaster sectie A, n.° 268. Aangeslagen in de Grondlasten als boven op de som van *f* 12. 49. Verhuurd in diverse Percelen à *f* **93. 60** 's jaars.

7. Een hecht, sterk en goed gesitueerd **HUIS** en **ERVE**, staande en gelegen aan den Rotterdamschen Dijk te Delfshaven, in de wijkverdeeling bekend wijk D, n.° 11, oud wijk B, n.° 112, kadaster sectie A, n.° 353. Aangeslagen in de Grondlasten als boven op de som van *f* 9. Verhuurd in diverse Percelen à *f* **59. 80** 's jaars.

8. Een hecht, sterk en welgelegen **HUIS** en **ERVE**, staande en gelegen in de Kruisstraat of Dwarsstraat, te Delfshaven, in de Wijkverdeeling bekend wijk D, n.° 87, oud wijk D, n.° 192, Kadaster sectie A, n.° 244. Aangeslagen in de Grondlasten als boven op de som van *f* 2. 49. Verhuurd bij de week à *f* **26** 's jaars.

9. Een hecht, sterk en welgelegen **HUIS** en **ERVE**, mede staande en gelegen in de Kruis- of Dwarsstraat te Delfshaven, in de wijkverdeeling bekend wijk D, n.° 88, oud wijk B, n.° 193, Kadaster sectie A, n.° 245. Aangeslagen in de Grondlasten als boven op de som van *f* 3. 50. Verhuurd bij de week à *f* **31. 20** 's jaars.

Alles te aanvaarden 1.° Januarij 1853.

Van sommige Percelen zullen zoodanige combinatien plaats hebben als later zullen worden opgegeven.

Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris *WENK*, aan de Noordblaak, wijk 4, n.° 181, te Rotterdam, alwaar tevens de Veilingsvoorwaarden zullen ter lezing liggen en de Eigendomsbewijzen kunnen worden geëxamineerd. — En zullen de te veilen Percelen twee dagen vóór en op den dag der veiling, van 10 tot 3 ure, kunnen worden bezigtigd.

*** OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING.

De Notarissen *WILLEM KLEY* en *WILLE[M] SIMON BURGER Wz.*, residerende te Rotterd[am] zijn voornemens om op Donderdag den 2 December 18[52] des namiddags ten 5 ure, in het Locaal voor Publi[eke] Verkoopingen, aan de Gelderschekade aldaar, in [het] openbaar te veilen en aan den hoogstbiedende of eer[st]mijnende te verkoopen:

N.° 1. Een hecht, sterk en aangenaam gesitue[erd] **HUIS**, geschikt tot *Zomer-* en *Winterverblijf*, vo[or]zien van diverse Ruime **Kamers** en net Georneer[de] **Vertrekken**, en **ERVE**, met een daarachter gele[gen] fraai aangelegden **TUIN**, beplant met exquise **Vrucht-** en andere **Boomen**, als mede een ruimen **KOEPEL**, hebbende een allerangenaamst Uitzigt over de daarachter liggende Landerijen, staande en gelegen aan de oostzijde van de Schiekade te Rotterdam, wijk **14**, n.° 421, Kadast[er] sectie C, n.s 1500 tot 1503. Aangeslagen in de Gro[nd]lasten over dezen jare tot *f* 63. 47. Zijnde in eigen gebru[ik].

N.° 2. Een hecht, sterk en extra goed gesitue[erd] **WINKELHUIS**, waarin sedert eene reeks van jaren ***Kruideniers-Affaire*** met het beste succes is en [nog] wordt uitgeoefend, als mede **BOVENHUIS**, voorz[ien] van diverse wel ingerigte **Kamers**, met een scho[on] Uitzigt, mitsgaders **KELDER** en **ERVE**, staande [en] gelegen aan de Mosseltrap te Rotterdam, wijk **11**, n.° [...] Kadaster sectie F, n.° 300. Aangeslagen als boven *f* 77. 50. Zijnde het Bovenhuis verhuurd tot 1 [Mei] 1853 voor *f* **400** in het jaar en het overige in eig[en] gebruik.

N.° 3. Een hecht, sterk en extra goed gesitueerd **HUI[S]** voorzien van onderscheiden welingerigte **Kamer[s]** en hebbende een schoon Uitzigt, mitsgaders **KELD[ER]** en **ERVE**, naast het voorgaande Perceel, wijk [...] n.° 23, Kadaster sectie F, n.° 299. Aangeslagen [als] boven tot *f* 70. Geheel in eigen gebruik.

Zullende de Percelen N.s 2 en 3 eerst ieder afzonderl[ijk] geveild en afgeslagen, en daarna gecombineerd afgesla[gen] worden.

De te veilen Percelen zullen twee dagen vóór en [op] den dag der veiling, van 's morgens 10 tot 's namidd[ags] 3 ure, voor ieder te zien zijn, op vertoon van [een] Permissiebiljet, af te geven door voornoemde Notariss[en] ten wier Kantore intusschen nadere informatien zijn [te] bekomen.

*** VERKOOPING, voor de BANK van LEENING [te] *VLAARDINGEN*, op Woensdag den **15** December 18[52] van ALLE PANDEN, welke in de maanden Juli, **Augustus** en **September** 1851 zijn beleend, waarvan de Interest niet is betaald geworden vóór uiterlijk op Donderdag den **9** December aanstaande.

*** Bij *W. C. DE VLETTER* is uitgegeven:

J. H. Bekker, Acht driestemmige **KINDE[R]LIEDEREN**, voor Scholen en Huisgezinnen. *f* 0. [...]

———————, **DE DANKBAARHEID**, klei[ne] Cantate voor drie Vrouwen- of Kinderstemmen, [met] Piano (Holl. en Fransche woorden);
Partitie *f* 1. 50, Zangstemmen *f* 1. [...]

———————, **LOF DER TOONKUNS[T]** Cantate voor drie Stemmen, woorden van *G.t H.s Bro[...] huyzen*, met Piano; Partitie *f* 2, Zangstemmen *f* 1. [...]

J. B. H. Bremer, Op. 1, Sechs Gedichte [für] eine Singstimme, mit Piano .... *f* 1. [...]

———————, Op. 2, Drei **GEDICHT[E]** mit Holländ. Ubersetz. von *A.s de Jager*, für 2 Si[ng]stimmen, mit Piano .... *f* 1. [...]

———————, Op 3, **KNOSPEN**, Se[chs] Klavierstücke .... *f* 1. [...]

J. Fr. Dupont, Op. 10. **BALLADE** et **SCHER[ZO]** pour le Piano .... *f* 1. [...]

HETZELFDE WERK, met het Portret van [den] Componist .... *f* 1. [...]

Met succes wordt gedebiteerd:

J. Fr. Dupont, Op. 9. **POLONAISE BRI[L]LANTE**, pour le Piano .... *f* 1. [...]

F. Coenen, **DIE KÖNIGSTOCHTER**. Eine [...] Legende für Altstimme met Piano .... *f* 0. [...]

KINDERZANGBOEK, *f* 1. 20, in Zeven Stuk[jes] ieder .... *f* 0. [...]

PORTRET van ***F. COENEN***, op Chines[...] Papier .... *f* 0. [...]

PORTRET van ***JOH. J. H. VERHULS[T]*** op dito .... *f* 1. [...]

*** ***K. LOOS***, te Rotterdam, geeft uit en heeft [voor] de Inteekenaren verzonden:

GESCHIEDENIS
DER
EVANG. LUTHERSCHE GEMEENTE TE ROTTERDA[M]
DOOR ***J. C. SCHULTZ JACOBI***,
Predikant aldaar.

Eerste Aflevering, groot 8°, Prijs **45** *Cents.*

NB. De Inteekening blijft nog opengesteld tot [de] uitgave der 6de of laatste Aflevering; in Commi[ssie] wordt hetzelve niet verzonden.

*** ***JOH. ROEM***, te Alkmaar, geeft uit:

DE SCHEIKUND[E]
in hare toepassing op de[n]
LANDBOUW.

Prijs 75 Cents.

Dit **goedkoope** en **zaakrijke WERKJE** [wordt] elken **Landbouwer** met aandrang aanbevolen.

Te *Rotterdam*, bij ARRENBERG & VAN REY[N]